

Тетяна Миколаївна Лесіна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки, дошкільної та початкової освіти,
Ізмаїльський державний гуманітарний університет,
вул. Репіна, 12, м. Ізмаїл, Україна

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНІСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ПРОЕКТУВАННІ ПРОСОЦІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАНЦІВ

У статті висвітлено деякі аспекти проблеми професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до компетентного проектування просоціальної діяльності дітей старшого дошкільного віку.

Ключові слова: компетентність, готовність, проектування, просоціальна діяльність старших дошкільників.

Загально визнано, що домінуючою характеристикою і сучасного суспільства, і людини ХХІ століття слід уважати змінюваність. Це обумовлене, як уважають філософи, новим типом цивілізації, який доречно (на думку В. Кременя) називати «інноваційним». Отож, конкурентоздатність фахівця, у тому числі й соціолога, лежить у площині його здатності до творення змін і сприйняття змінності [1]. Виключної ваги у цьому сенсі з-поміж численних професій типу «людина-людина» набуває педагогічна, де чільне місце посідає педагог-дошкільник через унікальне особистісно-професійне призначення.

Науковці, які досліджують різні аспекти професійної діяльності вихователя дошкільного закладу, здебільшого єдині у визнанні не лише її фахової своєрідності, багатоаспектності, інтеграційного характеру й обумовленості успішністю соціального партнерства, а й принципової ваги постійного винаходження нових ресурсів у роботі з дошкільниками, високопродуктивних моделей взаємодії та спілкування (Л. Білієнко, Н. Губанова, О. Ісса, О. Ковшар, Л. Мішук та ін.). Аналіз дослідницьких пошуків призвів, зокрема, до посиленої уваги науковців до ідеї диверсифікації та її творчого втілення. Зауважимо принагідно, що довідкові джерела глумачать диверсифікацію (з пізньолатин. – «зміна», «різноманітність») як проникнення в інші сфери, розширення об'єктів діяльності задля перетворення у багатогалузевий комплекс.

Дослідники (В. Байденко, С. Виноградов, Ф. Майоров, Я. Седлак, А. Фурсенко та ін.) трактують диверсифікацію в освіті як глобалізований процес, у межах якого відбувається відхід від уніфікованої структури. У такому контексті диверсифікація осмислюється в якості одного з оригінальних напрямів модернізації освіти. Не торкаючись усіх нюансів означеного, сфокусуємо увагу лише на базових принципах диверсифікації в освіті – свобода вибору, відповідальність, принцип особистісної спрямованості.

Якщо з дослідницькою метою інтерпретувати вищезазначене з огляду на специфіку процесу професійної підготовки майбутнього фахівця, то вочевидь маємо підстави зазначити, що він набуває

більш виразних ознак комплексності. Так, спеціальні дослідження довели: уможливується створення більш гнучкої системи, яка спроможна мобільно реагувати «на будь-які зміни у сфері кон'юнктури ринку праці» (А. Смирнов); процеси диверсифікації зумовлюють персоніфіковане навчання студентів (С. Дворецький); результатом диверсифікації саме неперервної освіти є гуманістична особистість, підготовлена до професійної діяльності (Т. Мангер). Отже, маємо підстави стверджувати про порівняно новий погляд на проблему професійної підготовки майбутнього вихователя дошкільного закладу.

Вивчення й узагальнення результатів фундаментальних досліджень, присвячених науковому осмисленню певних аспектів професійної підготовки майбутніх педагогів-дошкільників, засвідчує, з одного боку, про встановлені різнопланові педагогічні факти щодо її сутності, пріоритетних напрямів зосередження педагогічних зусиль суб'єктів навчально-виховного процесу вищої школи, а, з іншого – доводять конструктивність окремих теоретичних підходів, що визначають стратегію формувального впливу на особистісно-професійну готовність студентів.

З-поміж фундаментальних найновітніших досліджень, що спрямовані на розширення наукового знання про комплексну професійну підготовку студентів, які набувають у вищій школі спеціальність «Дошкільна освіта», відносимо доробок, зокрема, Ю. Волинець, С. Гаврилюк, О. Листопада.

Так, предметом дослідницької уваги Ю. Волинець виступає змістово-технологічне забезпечення процесу формування дослідницьких умінь майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Зокрема, дослідно-експериментальним шляхом встановлено ефективність проблемних лекцій, семінарів-тренінгів, творчих проектів, а також частково-пошукових та дослідницьких методів, навчально-рольових ігор, евристичної бесіди-пошуку [2].

Професійна підготовка майбутніх вихователів дошкільних закладів освіти до педагогічної творчості розглядається С. Гаврилюк як багатоаспектний, цілеспрямований, довготривалий процес особистісно-професійного становлення

творчої особистості студента, готового до майбутньої інноваційної діяльності, а організаційно-педагогічними умовами, за яких досліджуваний процес є ефективним, виявлено таку сукупність: наявність позитивної мотивації майбутніх вихователів до педагогічної творчості, організація розвивального освітньо-творчого простору вищого навчального закладу, використання ситуацій професійно-творчого успіху, забезпечення суб'єкт-суб'єктних взаємин викладачів і студентів у процесі творчого зростання майбутніх вихователів дошкільних закладів освіти. До того ж науковець переконливо доводить конструктивність при цьому аксіологічного, акмеологічного та компетентнісного наукових підходів, а також важливість урахування низки принципів – інноваційності й дитиноцентризму, індивідуалізації професійного педагогічного спілкування, гармонізації навчання студентів, співробітництва, синергії [3].

Системним дослідницьким задумом вирізняється осмислення О. Листопадом теоретико-методичних засад формування професійно-творчого потенціалу майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Зокрема, науковцем установлено існування тісного зв'язку між розумінням майбутнім вихователем сутності і особливостей виникнення творчості та вмінням обирати оригінальні форми роботи, між відкритістю студентів до сприйняття нового, творчого досвіду й умінням «бачити» і вирішувати професійні завдання з позиції удосконалення, новаторства, інноваційності: експериментальним шляхом доведено конструктивність, зокрема, й таких форм колективної творчості студентів-практиків, як «творча лабораторія», «творча майстерня», «творчі дуети» [4].

Вочевидь, що з огляду на предмет нашої дослідницької уваги, питання, пов'язані з формуванням у майбутніх педагогів-дошкільників здатності до проектування відповідних видів діяльності у дітей дошкільного віку, ще й досі перебувають на периферії наукового пошуку. Зваживши на встановлений психологами (В. Зайчук, В. Клименко, С. Максименко, М. Папуча, В. Соловієнко) взаємовплив процесів творчості і проектування та доведені переваги останнього (синтезує знання у цілісну систему, що виконує роль «евристичного принципу побудови практичною дією нових, ще не існуючих форм дії»), вищеокреслена площина дослідження може бути розцінена як новий погляд на проблему вдосконалення професійної підготовки майбутнього педагога-дошкільника.

Мета статті – висвітлити деякі практико-орієнтовні аспекти проблеми формування у студентів здатності до проектування просоціальної діяльності старших дошкільників.

Вища школа – основний етап професійної підготовки майбутнього фахівця. Намагаючись повніше визначити своєрідність такої підготовки студентів, деякі науковці (зокрема, В. Семиченко) розглядають її одночасно у таких ракурсах: як процес, педагогічний сенс, мету і результат. Чи не

найпоширеним у сучасній педагогіці вищої школи є підхід до осмислення саме ефективності в якості провідного критерію «досягнень» щодо професійної підготовленості студентів – освітньої цілі – у «максимально короткий термін» (Т. Афоніна, В. Беспалько, Н. Черненко, Н. Хацарюк та ін.). Водночас все частіше у дослідженнях з проблематики професійної підготовки зустрічається позиція, за якою результативність професійної підготовки фахівця вимірюється через критерій професійної надійності. Останню, на думку філософів (Ю. Блудов, В. Плахтійко, В. Пушкін, К. Щурин та ін.), слід розуміти як «об'єктивне явище в діяльності особистості в експериментальних умовах». До того ж науковці наголошують на виключному значенні в означеному явищі такої складової, як моральна надійність особистості – йдеться (зокрема, за В. Пушкіним) про «глобальну, цілісну» її характеристику.

Принагідно зауважимо на тому, що теорія надійності виникла як наукова дисципліна у 50-х роках ХХ століття; вже через десять років ця дисципліна досягла новий об'єкт дослідження – людину. Нині, навіть, розроблений «людино-системний підхід» (А. Губинський, В. Кобзев), а наприкінці минулого століття В. Небеліциним уведено у науковий обіг поняття «надійність діяльності людини»; професійна надійність суб'єкта праці – предмет досліджень (зокрема, В. Дружиніна) в контексті психології трудової діяльності особистості.

Дбаючи про уточнення параметрів успішної професійної підготовки майбутнього фахівця через виміри конструкта «надійність», привертає особливу увагу судження науковців щодо психологічного змісту надійності. Як уважає Г. Балл, виключною є суспільна вага особистісної надійності, особливо в ракурсі командної роботи, спільної діяльності в ситуаціях підвищеної небезпеки [5, с. 102–104]. Професійну надійність особистості фахівця сучасні дослідники (В. Корнещук, Т. Лучинова, Я. Никифорова та ін.) здебільшого визначають через ступінь надійності її суб'єкта.

Якщо ж виходити із своєрідності професійної надійності – параметра професійної підготовки, то цікавою нам видається дослідницька позиція О. Осадчук. Так, науковцем стверджується, що, з одного боку, йдеться про інтегральну і особистісну, і професійну важливу якість, відображенням якої слугує цілісність особистих, суб'єктивних і індивідуальних властивостей; з іншого ж – про забезпечення «збереження необхідного стандарту якості» професійної роботи в змінних умовах її протікання за допомогою такою важливою й універсального механізму, яким є саморегуляція [6]. Отже, як зауважує О. Осадчук, найоптимальнішим для педагога є гармонійний стиль саморегуляції; його ж, як відомо, поєднують різні механізми – особистісної саморегуляції (соціальна поведінка та міжособистісні відносини), суб'єктивної саморегуляції (психічні рівні реагування), індивідуальної

саморегуляції (гомеостаз та адаптація організму до навколишнього середовища).

Вищезазначене дозволяє припустити, що у намаганні забезпечити у вищій школі успішну професійну підготовку майбутнього педагога-дошкільника доцільно сфокусувати педагогічні зусилля (за висловом О. Осадчук) «на властивості зберігати нормативно задані параметри» через формування у студентів їх здатності до саморегуляції. Останню, як відомо, психологічна наука трактує як здатність особистості керувати собою на основі сприймання і усвідомлення своїх психічних станів й своєї поведінки. Отже, стратегія спонукання студентів до планування й цілеспрямованість розвитку їх самопізнання видається найбільш прийнятною і педагогічно вмотивованою з огляду на такі виклики часу, як «здатність до творення змін і сприйняття змінності».

У вищевказаному ракурсі важко переоцінити вагу фахової своєрідності майбутньої професійної діяльності студентів. Так, сучасні науковці (А. Богуш, Л. Байкова, І. Дичківська, Т. Поніманська та ін.), досліджуючи певні аспекти дошкільної зрілості, зокрема дітей старшого дошкільного віку, здебільшого єдині у визнанні, що розвитку саме їх просоціальних почуттів, просоціальної діяльності, просоціальної поведінки перешкоджає домінуюча нині «дисциплінарна модель» взаємодії з вихованцями. Це, зрозуміло, має вплив як на утвердженні самоцінності дитини як особистості, так і на розумінні дитинства не як «чернетки» майбутнього життя, а унікального періоду життєдіяльності дитини.

Спеціальні дослідження переконливо довели, що майбутній вихователь має бути здатним забезпечувати творчу самореалізацію дитини [7]. Йдеться про спроможність майбутнього вихователя «плекати» творчу індивідуальність через задіяність особистісно-орієнтовної моделі дошкільної освіти. Відтак, актуалізується теорія О. Запорожця, де провідною є ідея не штучного прискорення психічного розвитку дитини дошкільного віку, а намагання збагатити такими видами і формами її діяльності, які «підживляють її природні сили».

Отже, ми виходили з розуміння, що професійна підготовка майбутнього вихователя є динамічним процесом. Враховуючи домінанти компетентнісної освітньої парадигми (Н. Бібік, Н. Мойсеюк, О. Овчарук, Т. Павлюк та ін.), доцільно спиратися на внесені науковцями уточнення у трактування базових понять. Насамперед зауважимо на тому, що саме здатність визнано (зокрема, В. Луговим) «найуживанішим словом у визначенні компетентностей»; остання розуміється як певний освітній результат. Отож, йдеться про «відкрити якість особистості» (А. Маркова, О. Хуторський). Метою професійної підготовки майбутнього фахівця виступає готовність (К. Дурай-Новакова, В. Ковальов та ін.), а, відтак, одночасно і кінцевим результатом означеного процесу.

З огляду на предмет дослідницької уваги, природний інтерес складала діагностика готовності майбутніх фахівців до проектування просоціальної

діяльності дошкільнят. Респондентам-студентам, які набувають в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті спеціальність «Дошкільна освіта», було запропоновано оцінити набуту готовність до означеного сегмента майбутньої професійної діяльності та окреслити алгоритм проектування просоціальної діяльності старших дошкільників (на прикладі обраної назви проекту згідно з напрямками «У світі природи» та «У світі людей» відповідно до розділів програми «Впевнений старт»). Маємо зазначити, що набутий діагностувальний матеріал дозволяє констатувати про таке: лише кожен третій респондент вважає себе «практично готовим» до компетентного фахового здійснення означеної роботи; аналіз самооцінних суджень респондентів засвідчує про домінування недостатнього рівня обізнаності студентів навіть у ключових питаннях процесу проектування просоціальної діяльності дошкільників. Натомість тематика проектів, що визначена самими студентами, з одного боку, здебільшого все ж віддзеркалює провідну ідею – активізацію просоціальної діяльності дошкільнят, а, з іншого – включає широкий спектр проблем. Зокрема, серед проектів-переможців було визнано такі: «Загадковий світ природи», «Ми у зеленій казці», «Людина – друг природи, а не її господар» (напрямок – «У світі природи»); «Великі піклувальники», «Стався до інших так, як би ти хотів, щоб ставились до тебе», «Всі ми різні, всі ми рівні» (напрямок – «У світі людей»). З метою стимулювання вияву творчої індивідуальності студентів окрім анкетування було запроваджено в якості корегуючого діагностувального метода такий: респондентам пропонувалось прописати й обрану форму мульти-медіа презентації обраного проекту та взяти участь у виборі переможця в номінації «Найкомпетентніша презентація тематичного міні-проекту». Зазначене слугувало аргументацією висновку про те, що ресурси вищої школи щодо формування у студентів здатності проектувати просоціальну діяльність дошкільників ще й досі задіяні неповністю. Конструктивний досвід вищих шкіл у цьому ракурсі, а також саморефлексія набутого досвіду організації навчально-професійної діяльності майбутніх педагогів-дошкільнят дозволяють окреслити деякі з потенційних можливостей. Зокрема, ресурси навчально-виховного процесу сучасного вишу, на наш погляд, перебувають у площині недооцінки наукового факту про те, що будь-яка діяльність особистості передбачає свідому регуляцію, засновану на концепції «психологічного образу», розроблену Є. Клімовим. Йдеться, по-перше, про такі групи регуляторів, як-от: «образ об'єкта», «образ суб'єкта», «образ суб'єкт-об'єктних та суб'єкт-суб'єктних відносин»; по-друге, про різний ступінь усвідомлення особистістю вагомості регуляторів; по-третє, про наявну розбіжність у рівнях стійкості психічного образу [8]. Сміслові прийняття майбутнім фахівцем педагогічних ситуацій залежить від сформованої системи фахових знань, його здатності їх творчо використовувати. У такий спосіб

досягається (за С. Бондаревською) «задум зміни педагогічної діяльності, включаючи й систему уявлень про те, яким чином повинні відбуватися ці зміни». Так, в організації практико-орієнтовної роботи студентів принципово важливою є їх обізнаність у педагогічному краєзнавстві як інновації, тобто в особливостях конструктивних напрацювань педагогів-дошкільників регіону, в тому числі й щодо організації просоціальних дій (або діяльності) саме дітей дошкільного віку. Як переконує досвід, продуктивною формою у цьому відношенні виступає заохочення студентів до складання власного кейс-портфоліо (з італ. – «тека» або портфель з «цінних паперів»), де систематизовано кращі знахідки творчих практиків регіону й позначено «адреса» інноваційного досвіду щодо активізації просоціальної діяльності дошкільнят певного віку. Додамо, що сучасна практика доводить перспективність так званого «електронного портфоліо» студента, де демонстраційно-презентативна складова є досить ефективною, а тренувально-накопичувальна потужність є надто важливою для майбутнього педагога-дошкільника.

Вдосконалення професійної підготовки студентів до компетентного проектування просоціальної діяльності дітей дошкільного віку, як переконує практика, безпосередньо пов'язане також із підвищенням фахової їхньої компетентності, зокрема у навчанні проектування. Педагогічні зусилля у зазначеному аспекті доцільно спрямовувати з урахуванням методичного доробку дослідників. Так, нами був апробований авторський підхід (О. Брежнєва, Н. Гавриш, І. Кіндрат, О. Рейнольська) до проектування просоціального змісту ігрової та інших видів діяльності дошкільників [9, с. 110–113]. Зокрема, йдеться про алгоритм реалізації літературного проекту (презентація літературного тексту як бази обґрунтування ідеї і назви проекту – «Іграшка – друг дитинства»; конкретизація мети проекту через розгортання роздумів з теми «Хочу – можу – мушу»; «проживання» літературного проекту та своєрідність форм його реалізації тощо). Формуванню фахової компетентності студентів щодо здатності до проектування просоціальної діяльності дошкільнят сприяє ще й такий підхід: стимулювання їх практико-орієнтовної роботи, спрямованої на розробку (постановка проблеми,

конкретизація мети і завдань, обґрунтування плану дій, прогнозування результатів проектування, визначеність у питаннях ресурсного забезпечення проекту) та втілення у практику дошкільного закладу освіти різних за характером (інноваційний або підтримуючий) та за сферою (освітній або оздоровчий) проектів.

До визначеного додамо, що у процесі розвитку у студентів здатності до проектування принципово важливим, як засвідчує практика, є усвідомлення майбутніми фахівцями (на рівні переконань) вагомості дотримання такої стратегії педагогічних зусиль: від моделювання до проектування.

Проектування просоціальних дій дошкільнят розуміємо як цілеспрямовану діяльність майбутнього вихователя із створення проекту, спрямованого на формування у дитини просоціальної моделі поведінки, її соціальних компетентностей. Зрозуміло, що проектний задум залежить від якостей особистості майбутнього фахівця, хоча й багато в чому визначається своєрідністю взаємодії у підсистемах «педагог – дошкільник», «педагог – родина дитини», «педагог – соціум – дошкільник» та ін. Враховуючи, що поняття «особистість» є ширшим за поняття «професія» (О. Асмолов), принципово важливо в умовах вищої школи акцентувати увагу ще й на процесі формування у студентів відповідного іміджу конкурентоздатного педагога-дошкільника, до того ж, із урахуванням сучасних досягнень педагогічної іміджології [10].

Отже, у сучасній вищій школі можна створити педагогічні умови, які є необхідними і достатніми для формування у майбутніх педагогів-дошкільників здатності до проектування просоціальної діяльності дошкільнят. Компетентнісна парадигма освіти, як визнаний науковцями конструктивний підхід до розв'язання новопосталих освітніх проблем, відкриває перспективи вдосконалення та професійної підготовки фахівців і до проектування відповідних сегментів професійної діяльності, і до активізації розвитку у дітей, зокрема, соціальних компетентностей в умовах передшкільної освіти.

Подальшого дослідження потребує проблема підготовки педагога-дошкільника у підсистемі «бакалавр – магістр» до компетентного проектування просоціальної діяльності дошкільнят.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кремінський В. Структурна модернізація освіти в контексті цивілізаційних змін // Педагогіка і психологія. – 2011. – № 2. – С. 5 – 13.
2. Волинець Ю. О. Дослідницька діяльність майбутніх вихователів ДНЗ: теоретичні основи і методика // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки: Зб. праць – К. Логос, 2012. – Вип. 16. – С. 163 – 168.
3. Гаврилук С. М. Професійна підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічної творчості: теорія і методика: монографія. – Умань: Вид. «Сучинський М. М.», 2015. – 352 с.
4. Листопад О. А. Теоретико-методичні засади формування професійно-творчого потенціалу майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів: монографія. – Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2015. – 328 с.
5. Балл Г. Орієнтири сучасного гуманізму (в суспільній, освітній психологічних сферах). – К., Рівне: Видавель О. Зень, 2007. – 172 с.

6. Осадчук О. Л. Формирование надежности профессиональной деятельности специалиста в процессе его профессиональной подготовки // Инновационная и научно-методическая деятельность образовательного учреждения, ориентированная на самоактуализацию личности: матер. II Чередовских чтений. – Ч. II / ответ ред. М. Н. Аплетаяв. – Омск, 2004. – С. 175 – 179.
7. Біла І. М. Умови творчої саморегуляції дитини // Стандарти дошкільної освіти: дискус науки і практики: матер. Всеукр. наук. – пр. конф. – К, 2014.– С. 25 – 34.
8. Ложкин Г., Волянюк Н. Педагогическая деятельность и её регуляторы // Практ. психологія та соц. робота. – 2014. - №3. – С. 1 – 6.
9. Розумне виховання сучасних дошкільнят. Методичний посібник / за заг. ред. О. Брежневої. – К: Вид. Дім «Слово», 2015. – 176 с.
10. Сопова Д. О. Теоретичний аспект формування іміджу та соціалізації майбутніх педагогів дошкільного навчального закладу // Соціалізація і ресоціалізація в умовах сучасного суспільства: матер. Міжнар. наук. конф. – К, 2016. – С. 128 – 130.

*Татьяна Николаевна Лесина,
кандидат педагогических наук, доцент,
доцент кафедры общей педагогики, дошкольного и начального образования,
Измаильский государственный гуманитарный университет,
ул. Репина, 12, г. Измаил, Украина*

ФОРМИРОВАНИЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ ВОСПИТАТЕЛЕЙ ДОШКОЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ В ПРОЕКТИРОВАНИИ ПРОСОЦИАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ВОСПИТАННИКОВ

В статье освещены некоторые аспекты проблемы профессиональной подготовки будущих педагогов-дошкольников к компетентному проектированию просоциальной деятельности старших дошкольников.

На основе современных научных представлений о феноменологии профессиональной подготовки студентов, которые в высшей школе получают специальность «Дошкольное образование», обосновывается правомерность в качестве одного из параметров успешности профессиональной подготовки будущих специалистов к указанной сфере педагогической работы рассматривать степень личностно-профессиональной надёжности.

В вышеобозначенном ракурсе анализируются наиболее фундаментальные исследования, проведенные в последние годы. Речь идёт о наиболее конструктивных подходах, позволивших исследователям экспериментальным путём получить убедительные результаты, связанные с обновлением сложившейся вузовской практики подготовки конкурентоспособных специалистов дошкольного образования. В частности, подчеркивается продуктивность идеи реализации принципов диверсификации в образовании студентов (свобода выбора, ответственность, принцип личностной направленности).

Стремясь уточнить основные параметры педагогически обоснованной стратегии профессиональной подготовки будущего педагога-дошкольника в условиях высшей школы, подчеркивается мысль о фундаментальном значении способности студентов к саморегуляции. Делается вывод о том, что совершенствование профессиональной подготовки студентов, готовых к компетентной профессиональной деятельности, лежит в плоскости их стимулирования к планированию и прогнозированию собственного профессионально значимого поведения и деятельности, к самопознанию. Раскрывается значимость «погружения» студентов в специфические грани их будущей профессиональной деятельности как воспитателей дошкольных учреждений. В таком контексте актуализируются результаты уже проведенных исследований по проблематике дошкольной зрелости ребенка. Подчеркивается актуальность и своевременность проведения аналитической работы, связанной с диагностикой подготовленности студентов к затронутому в данной статье сегменту их будущей профессиональной работы – проектированию просоциальной деятельности старших дошкольников.

Приводятся и анализируются данные диагностики подготовленности студентов к обозначенному виду профессионального труда воспитателя. В частности, освещаются полученные данные относительно самооценочных суждений студентов в этом плане: примерно треть респондентов отмечают свою неподготовленность к проектированию игровой деятельности (именно просоциального содержания) старших дошкольников; только 4% опрошенных студентов, получающих в вузе специальность «Дошкольное образование», считают себя «исчерпывающе компетентными» к проектированию просоциальной деятельности старших дошкольников, в частности в рамках образовательных программ «В мире природы» и «В мире людей». А поскольку именно эти, указанные образовательные в программе «Уверенный старт» образовательные линии являются базовыми в формировании социальных компетентностей дошкольников, то актуализируется потребность в систематизации и целенаправленности педагогических усилий преподавателей высшей школы в совершенствовании профессиональной подготовки студентов к проектированию.

Ключевые слова: компетентность, готовность, проектирование, просоциальная деятельность старших дошкольников.

Tetyana Mykolayivna Lesina,
Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Faculty of General Education, Pre-school and Primary Education,
Izmail State University of Humanities,
12, Repin street, Izmail, Ukraine

FORMATION OF PRESCHOOL EDUCATORS' COMPETENCE IN DESIGNING PUPILS' PROSOCIAL ACTIVITY

The article highlights some aspects of the problem of vocational training of future preschool teachers for competent elaboration of the senior preschool children's pro-social activities.

On the basis of modern scientific knowledge about the phenomenology of the vocational training targeted to the students majoring in «Preschool education», the validity to consider the degree of personal and professional reliability as one of the success parameters of future specialists' vocational training in this field of educational work is justified.

Taking into consideration the above mentioned perspective, the most fundamental research conducted in recent years are analyzed. We are talking about the most constructive approaches which allowed the researchers to experimentally obtain convincing results associated with upgrading the current university practice of training competitive specialists of preschool education. In particular, the productivity of implementation of the principles of diversification in the area of students' education (freedom of choice, responsibility, the principle of personal orientation) is stressed.

In order to clarify the main parameters of pedagogically sound strategies of the future preschool teacher vocational training in the framework of high school, the fundamental importance of students' ability to self-control is emphasized. It is concluded that the improvement of the vocational training intended for the students, ready for a competent professional activity, lies in the plane of encouraging them in planning and forecasting their own professionally significant behaviour and activities of self-actualization. The significance of the «immersion» of students in specific facets of their future career as preschool teachers is disclosed. In this context, the achievements of the conducted research on the preschool maturity of the child are actualized. The relevance and timeliness of the analytical work related to the diagnosis of students' readiness for projecting pro-social activities of senior preschool children - the segment of their future professional work considered in this article - is underlined.

The author cites and analyses the diagnostics data of the students' readiness for the designated type of the professional work of the teacher. In particular, the author discusses the data on the students' self-evaluation judgments in this regard: approximately one third of the respondents noted their lack of preparation for projecting game activities (those of pro-social contents) of senior preschool children; only 4% of the students obtaining the specialty «Preschool education» at the University consider themselves «fully competent» to project pro-social activities of senior preschool children, in particular in the framework of educational programs «In the World of Nature» and «In the World of People». These educational lines specified in the educational program «Confident Start» are considered to be basic in forming the social competence of preschool children, the need to organize and focus the pedagogical efforts of high school teachers on the improvement of students' vocational training in projecting is actualized.

Key words: competence, readiness, projecting, pro-social activities of senior preschool children.

Подано до редакції: 28.11.2016 р.

Рекомендовано до друку: 14.12.2016 р.

Рецензент: д.пед.н., професор А. М. Бозуш